СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ IV. Мт. Кармель, Па. Четвергъ 20-го Серпня 1896. Число 34.

Календарь.

Серпень.

20	Ч.	Емиліяна еп., Леонида
21	П.	Маттея апост.
22	С.	Лаврентія муч.
23	Н.	13. по СОШ. Евпла муч.
24	П.	Фотія и Аникиты
25	В.	Максима исп., Иполита
26	С.	Михея прор.

Змѣстъ.

Вôдъ Редакціи. — Справы „Союза". — Для чого наша робота въ Америцѣ така кушлява? — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти въ краю. — Що чувати въ свѣтѣ? — Новинки. — Справы робôтничи. — Смѣхъ и правда. — Фейлетонъ: Господарь и слуга. — Нездала пятка. — Оголошеня.

Вôдъ Редакціи.

Если хто зъ читателѣвъ нашихъ не достане въ свôй часъ „Свободы", най заразъ напише до насъ, а мы вже вышукаемо, котра почта винна, чи у насъ, чи тамъ, де читатель „Свободу" вôдбирае. Просимо такожь подавати намъ точни и части вѣсти про житє нашихъ Русинôвъ, але тôлько чисту правду. Вкôнци просимо о надсыланє предплаты.

Звертаємо увагу на адвертайзментъ правительства канадійского: Free Homesteads!

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Выдѣлъ „Союза" подає до вѣдомости всѣмъ членамъ и тымъ, що хотять вступити до „Р. Н. Союза", що „Декларація", котру мае выповнити кождый новоступаючій членъ, и „Грамота членьска" — посвѣдченє принадлежности его до „Союза" вже суть готови. Можна ихъ достати у секретаря „Союза". Зазначуємъ, що вôдъ теперь пріймє ся до „Р. Н. С." лишь той, хто выповнить тоту „Декларацію" и зашле ю секретареви „Союза". Тй, що хотять вступити до „Союза", най заразъ зголосять ся до секретаря: Rev. N. Stefanowicz, 715. Carson str. S. S. Pittsburg, Pa. — Вышлемо за дармо.

Иванъ Глова
предсѣдатель.

М. Стефановичь
секретарь.

До всѣхъ членôвъ „Руского Народного Союза".

Всѣхъ пп. секретарôвъ братствъ, належачихъ до нашого товариства „Союзъ", прошу отсимъ выповняти якъ найточнѣйше „деклярацій", высланй головн. секретаремъ тыми днями до всѣхъ братствъ. Зъ огляду однакъ, що сегорôчна конвенція ухвалила дати выпечатати „грамоты", котрй мае розôслатись кождому членови яко доказъ его забеспеченя въ „Р. Н. С." на выпадокъ смерти, калѣцтва и неспосôбности до працѣ, а у мене нема пôдъ рукою тыхъ датъ, котрй мають бути выписанй въ грамотѣ, для того прошу всѣхъ пп. секретарôвъ и всѣхъ членôвъ о слѣдуюче:

На особнôмъ вôдъ „деклярацій" папери прошу выписати о каждôмъ старôмъ членѣ „Р. Н. С".

1) Имя и прозвище его.
2) Зъ вôдки родомъ (край, село, повѣтъ).
3) Де мешкає теперь (яка улиця, нумеръ дому).
4) При якôй роботѣ занятый.
5) Кôлько лѣтъ мае.
6) Самотный чи жонатый.
7) Кому записує помертне.

Тыхъ 7 точокъ при каждôмъ членѣ прошу выповнити якъ найскорше и заслати головн. секретарови „Союза". По одержаню тыхъ информацій Выдѣлъ „Союза" надôшле кождому членови „грамоту" повысшу.

Роблю уважными пп. секретарôвъ, що задля непорядку, якій они наносять Выдѣлови „Союза" свою недбалостію, не можна николи въ часъ оголосити справозданя касового и въ загалѣ прійти до розумного дѣловодства, якого бажала собѣ сегорôчна конвенція.

Вже выдрукованй статуты „Союза". Можна ихъ достати у секретаря „Союза:" **Rev. N. Stefanowicz,** 715 Carson Str. S. S. PITTSBURG, PA.

Приступили слѣдуючй новй члены:

Зъ **Pittsburg, Pa.**

		Число въ гол. книзѣ:
1.	Кащакъ Иванъ	471
2.	Пелешь Дмит.	471
3.	Демчакъ Йосифъ	472
4.	Климковскій Сем.	472
5.	Кузьмичь Гр.	473
6.	Павлишакъ Дан.	473
7.	Ватраль Емиліанъ	474
8.	Вахновскій Левъ	474
9.	Пастырчакъ Ив.	475
10.	Пиричь Анд.	475
11.	Кидонь Петро	476
12.	Дура Гавріилъ	476
13.	Соколъ Захаръ	477
14.	Здзєба Иванъ	477
15.	Турко Гнатъ	478
16.	Шляхта Теодоръ	478
17.	Карлякъ Андрей	479
18.	Сидорякъ Йванъ	479
19.	Цимбала Стеф.	480
20.	Дзендзель Вас.	480
21.	Кода Семанъ	481
22.	Павельчакъ Йос.	481
23.	Федорчакъ Алек.	482
24.	Пасерба Петро	482
25.	Валевскій Ив.	483
26.	Малютичь Йос.	483
27.	Баволякъ Гр.	484
28.	Кидонь Данько	484
29.	Куликъ Василь	485
30.	Крейницкій Ем.	485
31.	Малютичь Юліянъ	486
32.	Салей Мелетій	486
33.	Каня Антôнь	487
34.	Каня Петро	487
35.	Андрейчинъ Анд.	488
36.	Мацюшко Анд.	488
37.	Грицко иванъ	489
38.	Скрабутъ Василь	489
39.	Вархолякъ Сим.	490
40.	Кобра Андрей	490
41.	Кирликъ Юрко	491
42.	Ющакъ Стефанъ	491
43.	Марковичь Ник.	492
44.	Дуркотъ Василь	492
45.	Леньо Андрей	493
46.	Гаврилякъ Вас.	493
47.	Мышковскій Ил.	494
48.	Носаль Теодоръ	494
49.	Каспрікъ Лука	495
50.	Крейницкій Мак.	495
51.	Мамрошь Филим.	496
52.	Врабель Андрей	496
53.	Гойсанъ Николай	497
54.	Кука Иванъ	497
55.	Босакъ Андрей	498
56.	Цѣхинь Демко	498
57.	Казимѣрчикъ Д.	499
58.	Скородиньскій Д.	499
59.	Голда Михаилъ	500
60.	Годованець Ив.	500
61.	Корлицкій Анд.	501
62.	Чункала Френкъ	501

М. Стефановичь
секретарь.

Для чого наша робота въ Америцѣ така кушлява?

Якъ добре придивити ся нашому житю народному въ Америцѣ тай сконтрольовати нашу народну роботу, приходить ся до переконаня, що оно якось не такъ йде, якъ бы дѣйсно потреба. — На кождому поли нашои народнои роботы видно дѣры, видно недостатки, котрй конечно треба выповнити, а якось годѣ и годѣ поставити все, якъ потреба. — Розглядаєшь ся, слѣдишь за причинами, шукаєшь за лѣкарствами, запобѣгаєшь не одному лиху, та все выходить якось такъ, якъ не у людей. Отъ и пошукаймо нынѣ за тыми причинами, що не позволяють розвинутись нашому житю, якъ слѣдъ. — Зачнѣмъ вôдъ нашои першои твердинѣ въ Америцѣ, себъ-то вôдъ церкви.

Почуте религійне нашого народа выкликало потребу будованя церквей. Побудовали ихъ наши люде, великими коштами поставили, та нынѣ вже ихъ набудовали навѣть больше, якъ потреба, навѣть больше ся по тôй боку маютъ тягарôвъ, якъбы змогли ихъ перенести. Однакъ не въ тôмъ причина нашого кушлявого житя, бо при знѣсной жертволюбивости нашого народу на церкви божи, можь-бы ихъ еще яко тако удержати — причина першна нашои кушлявои роботы народнои лежить въ управѣ тыхъ церковъ, тыхъ масткôвъ церковныхъ, котрымъ заряджують въ головнôй части священники. Тй заряды допровадили до того, що богато церковъ попереходило на власнôсть лат. епископôвъ, або навѣть пôдъ нинѣшну хвилю суть пôдъ процесомъ. Зъ того ненависть, роздоръ мѣжъ парохіянами, сварки, проклоны, непорозумѣня мѣжъ священниками и вѣрными — тай готова причина нашого кушлявого житя американского. — Друга причина навѣть важнѣйша вôдъ першои, то интеллигенціи. Въ першôй линіи треба ту взяти на увагу священникôвъ, бо они представляють одинокy интеллигенцію, яка въ нашôй суспôльности американской находить ся. До теперь есть вже нашихъ рускихъ священникôвъ числомъ 32, значить больше, якъ пароховъ, котрй-бы були въ силѣ священника удержати. Не хочемо нѣ однымъ словечкомъ ображати нашихъ Отцѣвъ Духовныхъ, але годѣ, най намъ тй наши Апостолы дарують, если мы ихъ возьмемо пôдъ критичный нôжь, заровно, якъ и другихъ одиницъ, що складають ся на суспôльность американско--руску. До чинностей ихъ священничихъ мы не мѣшаемось, се дѣла совѣсти священника, яко священника, тай мы впрочѣмъ не маємо до того мандату. Однакожь священники суть еще и горожанами, суть и патріотами, якими дуже часто себе самыхъ пустословно величають. Найжежь кождый загляне до свого рахунку расходôвъ на народни цѣли, чи велику тамъ суму знайде; найже кождый скаже собѣ секретарямъ Товариствъ, або Братствъ присылати выказъ йеплаченыхъ мѣсячныхъ вкладокъ, а переконає ся, якъ то той патріотизмъ его выглядае. А сколько то у насъ священникôвъ, котрй не належать зовсѣмъ до жадного товариства, до жадного Братства? Мы могли-бы ихъ по имени вычислити — але на разѣ вздержуємось, бо не ходить намъ о особы, але о засады. Не жадаємо, щобъ вѣ, якъ одинъ брали участь чинну въ народнôмъ житю, бо можна бути добрымъ священникомъ, свои обовязки священничи найточнѣйше и найпрезумнѣйше сповняти, а немати способности до чинного громадского, народного житя. Одначе бути одиницею въ суспôльности, котра рôвно, якъ простый робôтникъ сповняла-бы свои народни обовязки — сего мы вôдъ священникôвъ безусловно жадаємо и все будемо жадати.

Лишѣмъ на хвилю на боцѣ народни справы, звернѣмъ ся до справъ, котрй безпосередно дотыкають священникôвъ, а то до давно вôдчуваной потребы заложеня товариства священникôвъ. Ту вже поясненя не потреба, ту вже кождый священникъ добре свѣдомый положеня и нашои церкви и свого власного. Во имя тои священнои церкви, котра у насъ потребуе розумнои и вспôльнои опѣки, во имя тыхъ власныхъ своихъ интересôвъ, вôдношена дружного до парафій, до самыхъ себе и т. д. и т. д., — повиннѣ всѣ священники, якъ одинъ мужъ стати въ одно товариство и згôдною роботою хоронити интересы церкви, свои власни и примѣромъ своимъ присвѣчувати народови. Тымчасомъ, що дѣєся? Саме власне тй, що мають патентъ на великихъ патріотôвъ, на великихъ дѣятелѣвъ, котрй вже довшй часъ приглядались непорядкамъ американско-церковно-рускимъ, саме тй вôдтягають ся вôдъ вспôльнои працѣ церковно-народнои. Отъ и головна причина нашои кушлявои роботы народнои. А еще одна дуже важна причина, котра дуже причиняесь до застою нашои народнои працѣ: Мы не маємо свѣтскои интеллигенціи. Кожда суспôльность, послѣ теперѣшнего устрою, мусить лучити въ собѣ всѣ клясы, котрй складають ся разомъ на роботу суспôльно-народну. Въ Галичинѣ наше житє народне до 60 рокôвъ було рôвно дорогою кушлявымъ, поки не выдало себе свѣтскои интеллигенціи. На Угорской Руси єще справы народни пошли-бы доладнѣйшимъ шляхомъ, если-бы тамъ была свѣдома народныхъ идеалôвъ, независима свѣтска интеллигенція. — У насъ на Амер. Руси вôдчувае ся больше, якъ де, потреба образованои, солидной свѣтскои интеллигенціи, розумѣє ся не такои, яка колись, во время оно, сторы пообкрадала. Доцѣра тому якъ священники, свѣтска интеллигенція и народъ робучій, сталибъ свѣдомо, щиро и солидно до працѣ народнои, тогды та робота певно не выйшла-бы кушлявою.

3

ГОСПОДАРЬ И СЛУГА.
ОПОВѢДАНЬЕ ГР. ЛЬВА Н. ТОЛСТОГО.

(Дальше).

Хресты, въ котрыхъ стоявъ дôмъ Василя Андреича, складались зъ шести домôвъ. Скоро тôлько выѣхали за останню ковалеву хату, вони заразъ-же почули, що вѣтеръ далеко сильнѣйшій, якъ думали. Дороги вже майже не видно було. Слѣдъ копаницъ въ тôй хвилѣ замѣтало, и дорогу можна було вôдрôжнити лишь по тôмъ, що вона стояла высше прочего мѣсця. По усѣмъ поли курило, и цѣлкомъ не видно було тои черты, де земля сходить ся зъ небомъ. Телятиньскій лѣсъ, завсѣгды гарно видный, смутно чорнѣвъ ся черезъ снѣжни пилины. Вѣтеръ дувъ зъ лѣвого боку, завертаючи уперто въ одну сторону гриву на крутôй нагризенôй шиѣ Лисого, перекидавъ на бôкъ навѣть его пôдвязаный хвôстъ и притулювавъ довгій ковнѣръ кафтана Микиты, що сидѣвъ вôдъ стороны вѣтру, до его лиця и носа.

— Нема его справдѣшнього бѣгу, снѣжно, — промовивъ Василь Андреичь, гордѣючи своимъ гарнымъ конемъ. — Я разъ въ Пашутино ѣздивъ на нѣмъ таки, такъ вôнъ за пôвъ годины доставивъ.

— Чого?

— Въ Пашутино, кажу, за пôвъ годины доѣхавъ.

— Що и говорити, кôнь добрый — сказавъ Микита.

Вони замовкли. Але Василеви Андреичу хотѣлось говорити.

— Щожь, а жѣнцѣ, я бачь, наказувавъ бондаря не поѣти? — сказавъ Василь Андреичь, такъ дуже пересвѣдченый о тôмъ, що Микитѣ повинно бути лестно поговорити зъ такимъ значучимъ и розумнымъ чоловѣкомъ, якъ вôнъ, и такъ дуже вдоволеный своимъ жартомъ, що ему и въ голову не приходило, що розмова ся може немилою Микитѣ.

Микита знову не дочувъ звуку слôвъ господаря, бо вѣтеръ вôднѣсъ его.

Василь Андреичь повторивъ своимъ грôмкимъ выразнымъ голосомъ свôй жартъ про бондаря.

— Богъ зъ ними, Василю Андреичу, я не входжу въ отсѣ справы. Менѣ щобы малого вона не кривдила, а то Богъ зъ нею.

— Воно такъ, — сказавъ Василь Андреичь. — Ну, а що-жь, а коня будешь купувати на веснѣ? — почавъ вôнъ новый предметъ розмовы.

— Та, не минеть ся, — одвѣтивъ Микита, вôдвернувши ковнѣръ кафтана и перегнувши до господаря.

Теперь вже розмова була займаюча для Микиты, и вôнъ бажавъ усьо чути.

— Малый пôдрôсъ, треба самому справляти рôлю, а то завсѣгды наймали, — сказавъ вôнъ.

— Що-жь, берѣть Гнѣдого, дорого не задѣню, — покричавъ Василь Андреичь, чуючи себе заохоченымъ и въ наслѣдокъ того попадаючи на миле, зъѣдаюче всѣ его силы — барышництво.

— А то рублиkôвъ пятнацять дайте, я на торговици куплю, — сказавъ Микита, знаючи, що гарна цѣна за Гнѣдого, котрого хоче ему збути Василь Андреичь, рублѣвъ сѣмъ, та що Василь Андреичь, вôддавши ему того коня, буде рахувати его на рублѣвъ двайцять и пять, и тодѣ за пôвъ року не побачить вôдъ него грошей.

— Кôнь гарный. Я тобѣ бажаю, якъ самому собѣ. По совѣсти. Брехуновъ жадного чоловѣка не скривдить. Нехай моє пропадає, а не то, щобы якъ другй. По чести, — прокричавъ вôнъ своимъ тымъ самымъ голосомъ, котрымъ морочивъ голову своимъ продавцямъ и купцямъ. — Кôнь справдѣшный.

— Такъ есть — сказавъ Микита, зôтхнувъ, и переконавшись, що слухати больше нѣчого, пустивъ рукою ковнѣръ, котрый въ тôй хвили закрывъ ему ухо и лице.

Якои пôвгодины вони ѣхали мовчки. Вѣтеръ продувавъ Микитѣ бôкъ и руку, де кожухъ бувъ подертый.

— Вôнъ куливъ ся и дыхавъ у ковнѣръ, що закрывавъ ему ротъ, и отсей духъ его, ему здавалось, огрѣвъ его.

— Що, якъ думаешь, на Карамишево поѣдемо, чи просто? — спытавъ Василь Андреичь.

На Карамишево ѣзда була больше по твердôй дорозѣ, означена гарными вѣхами въ два ряды, але — дальше. Просто було близше, але дорога була мало ѣжджена и вѣхъ не було, або були лихй, позрыванй.

Микита подумавъ немного.

— На Карамишево хочь и подальше, та ѣздовитѣйше, — промовивъ вôнъ.

— Та бачь просто, лишь пустарѣ переѣхати, не збитись, а тамъ гарно, — сказавъ Василь Андреичь, котрому хотѣлось ѣхати просто.

— Воля ваша, — сказавъ Микита и знову пустивъ ковнѣръ.

Василь Андреичь такъ и вчинивъ, и вôдъѣхавши зъ пôвъ версты, коло высокои колыхаючои ся вôдъ вѣтру дубовои вѣтки, зъ сухимъ листемъ, що ту и тамъ держало ся на нѣй, завернувъ на лѣво.

Вѣтеръ пôсля звороту ставъ имъ майже встрѣчный. И зверху пустивъ ся снѣжокъ. Василь Андреичь поганявъ, надувавъ щоки и пускавъ духъ собѣ зъ долу у вусы. Микита дрѣмавъ.

Вони мовчки переѣхали такъ минутъ десять. Наразъ Василь Андреичь заговоривъ щось.

— Чого? — спытавъ Микита, отвираючи очи.

Василь Андреичь не вôдповѣвъ, а нагинавъ ся, розглядаючись, назадъ и впередъ передъ конемъ. Кôнь покудрявѣвшись вôдъ поту въ пахахъ и на шиѣ, ишовъ крокомъ.

— Чого ты, мовлю? — повторивъ Микита

— Чого, чого — передразнювавъ его Василь Андреичь сердито. — Вѣхъ не видко! Мабуть збили ся!

— Такъ стôй-же, я дороги погляджу, — сказавъ Микита и легко скочивши зъ саней и добувши батôгъ зпôдъ соломы, пôшовъ въ лѣво и зъ того боку зъ котрого сидѣвъ.

Снѣгъ въ отсѣмъ роцѣ не бувъ глубокій, такъ що всюды була дорога, але все таки мѣсцями бувъ по колѣна и насыпавъ ся Микитѣ въ чоботъ. Микита ходивъ, нишпорѣвъ ногами и батогомъ, але дороги не було.

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 10.00
„ „ Six months 6.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
PRINTING OFFICE
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 59.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
PRINTING OFFICE
P. O. Box 59. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотяй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. [illegible]eorge Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz
715 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Допись зъ Шенандоа, Па.

Вже дуже давно не було вôдъ насъ нѣякои звѣстки въ газетахъ, а якъ давно були то тôлько самй пайгôршй. Та слава Богу, все на свѣтѣ змѣняе ся, тай и нашй злиднѣ пôйшли въ безвѣстя.

У насъ, на тôй першôй кольонiи рускôй, вже нынѣ все на добрôй дорозѣ. Той нещасливый домъ божій, про котрый було тôлько сварки, процесôвъ, бѣды и соблазни, нынѣ стоить красно помальованый зъ верха, выпоряджений, ажь любо подивити ся. Дѣтвора, а богато есть вже молоденькихъ Русинôвъ у насъ, учить ся пôдчасъ вакацій по своему рôдному, тай катехизму свои рôднои вѣры. Въ парохiи порядокъ, люде чимъ разъ бôльше горнуть ся до бізнесôвъ и поволи вертае довѣріе людей до своихъ, котре були такъ немилосерно пôдорвали „паны“, що якъ макъ процвѣтали“ за людскй грошѣ. Салонôвъ рускихъ вже есть ажь три: Опущака, Коваля и Вретяка. Шторôвъ також три: Петровского, Коваля и Вретяка. Люде вже починають горнути ся до своихъ, та еще жидова проклята не дае. Годѣ, щобъ наразъ все поправило ся, бо не штука наробити лиха, але штука то лихо направити; однакъ при добрôй воли, при вытревалôй працѣ и згодѣ, маемо въ Бозѣ надѣю. що нашъ Шенандоа стане першимъ мѣсцемъ, якъ то першôй рускôй кольонiи належить ся.

М. К.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Зъ бразилійского раю. Львôвскій адвокатъ Русинъ д-ръ Кость Левицкій мавъ свого часу клѣента Дмитра Дзендровского зъ Деминова коло Бôбрки, за котрого помочію и порадою выбрало ся богато людей до Бразиліи, а въ кôнци и вôнъ самъ туды забравъ ся. Дня 11-го м. м. одержавъ д-ръ Кость Левицкій вôдъ того Дзендровского листъ зъ Курітибы такого змѣсту: „Доношу вѣдомѣсть, що зъ причины нашихъ галицкихъ панôвъ мусѣвъ-емь спродати свôй власный ґрунтъ и утѣкати за велике море изъ своевь женовь и 6 моихъ дѣтей. Дня 27-го квѣтня выѣхалисьмо зъ Марцелѣ (Марсиліи) на великій океанъ дуже великимъ кораблемъ, на котрôмъ мѣстило ся 3.000 особъ окрôмъ корабельнои службы. Галичанъ було 98 родинъ, а решта Угры, Хорваты и Италіяне. Така тѣснота була на корабли, що не було де того нещасливого менажу зъѣсти. Колисьмо приѣхали до Курітибы, то всѣ Галичаны перебули въ баракахъ черезъ два дни и поѣхали на кольонію до Пантиґросу, а я ся лишивъ въ Курітибѣ. Я ся переконавъ, що нашй Русины у Львовѣ не е нашимъ людямъ ворогами, але лѣпше якъ рôдными батьками; а нашй Галичане не хотять имъ вѣрити и мають ихъ за ворогôвъ и за то марно гинуть и вôдъѣздять на посьмѣховиско межи чужй паны и будуть дальше вôдъѣздити, бо жаднымъ листамъ не вѣрять. Заношу просьбу до Вельможного Пана Д-ра, якъ-бымъ тôлько мôгъ мати яке утримане для своеи родины въ Галичинѣ, то бымъ повернувъ; то за то ручу, щобы и една душа вже не хтѣла видѣти Бразиліи, бо я бы имъ всѣ нещастя приставивъ. Я бы въ той часъ повернувъ, тôлько едно, що я свое продавъ; то де-жь ся подѣю? А друге: треба-бы 6 сотокъ на оплату корабля и колѣѣ. Очѣкую вôдпису вôдъ В. П. Д-ра, Адресъ: Курітиба Ruje sete de Setembro Nr. 36. Дмитро Дзендровскій. Досыть доношу вамъ за свои люди; а також кланяють ся зъ Бурштина 6 родинъ, котрй выѣхали 10-го лютого и просять також, а щобысте могли выратувати зъ тои неволѣ, и просять якъ найскорше ся старати. Охочй до выемігрованя нехай собѣ прочитають сей листъ и розважать добре, чи имъ выберати ся зъ нужды въ Галичинѣ ще на бôльшу пужду въ далекôй, незнанôй чужинѣ.

Другій стрейкъ робôтниковъ рôльничихъ. Въ добрахъ Могиляны, пов. жовкôвского, що належить до парохіи въ Куликовѣ, а арендованй Вол. Зброжкомъ, — мае — якъ доносить Kurjer Lw. — жито дотеперь ще стояти на пни, бо селяне не хотять ити на жнива. Вôдъ двохъ тыжнѣвъ не приходить на фôльварокъ жаденъ робôтникъ зъ причины низькои платы: по 30 кр. вôдъ копы, а 40 кр. за день. Въ сусѣднôмъ Артасовѣ платять по 35 кр. вôдъ копы, а въ Недичахъ по 40 кр., тожь тамъ роблять люде зъ Могилянъ. Збойкотованый п. Зброжекъ, звернувъ ся до команды корпусу у Львовѣ зъ просьбою о выслане вôйска до жнива.

Страйкъ редакційный. Въ наслѣдокъ непорозумѣнь зъ головнымъ редакторомъ, всѣ спôвробôтники пештеньского дневника Pesti Naplo, одного зъ набôльшихъ дневникôвъ мадярскихъ, покинули редакцію и задумують заснувати новый дневникъ.

— Рускій священникъ на мадярскôй парадѣ. Сими днями, пише „Дѣло“, мы подали телеґраму, яку дôстала зô Львова N. fr. Presse про мадярску параду и участь въ нѣй мѣжь иншими також одного руского священника (имовѣрно зъ Стрыйщины). Тутешный Przegląd назвавъ того священника по имени: мавъ то бути парохъ скôльскій о. Мартиновъ. Отже нинѣ пôдоставали тутешнй польскй дневники телеґрамы про саму вже параду. Пôсля тыхъ телеґрамôвъ дня 20. м. м. вôдбула ся пôдъ Бескидомъ на границѣ Угорщины и Галичины урочистôсть вôдкрытя памятникôвъ, поставленыхъ зъ нагоды угорского тысячлѣтя. Въ урочистости взяло участь також населене руске. Милу несподѣванку справивъ участникамъ урочистости приѣздъ начальника суду скôльского, радника Чернецкого, котрый зôбраныхъ привитавъ именемъ сусѣдного галицкого повѣту. Міністеръ судôвництва Ерделій подякувавъ въ сердечныхъ словахъ за той привѣтъ. Въ посвяченю памятника въ Веречцѣ взявъ участь рускій священникъ Глятковичь. Въ промовѣ своѣй высказувавъ ся зъ палкимъ порывомъ о Мадярахъ. Мѣжь иншимъ сказавъ: Русины е чуйными сторожами пôвнôчнои границѣ; Мадяре особливо для того могучй и поважнй, бо всѣ народы въ Угорщинѣ мають однаковй права; Русины и Мадяре — то братя! Міністеръ судôвництва подякувавъ всѣмъ сынамъ вôтчины, що причинили ся до уладженя такъ величного свята. Вôдтакъ удали ся всѣ на границю, де вôдкрыто памятникъ. Рускій священникъ въ своѣй промовѣ зазначивъ добродѣйства, якихъ Русины дознають вôдъ Мадярôвъ и благословивъ короля. По тôмъ вôдбувъ ся банкетъ и т. д. — О тôй самôй подѣѣ дôстае N. fr. Presse таку телеґраму зъ Веречки зъ дня 20. м. м.: Нинѣ рано о год. 6 выѣхавъ міністеръ судôвництва Ерделій зъ запрошеными гôстьми, котрыхъ було около 200, окремымъ поѣздомъ до Солтвы, а вôдтамъ поѣхали возами до Веречки, де на высокôй скалѣ пышна памяткова таблиця сповѣщае привандроване Мадярôвъ. Пôсля промовы пароха волоцкого Станковича мавъ міністеръ коротку бесѣду. Потôмъ при выстрѣлахъ зъ моздѣрôвъ и одушевленыхъ окликахъ вôдслонено таблицю. По полудни удали ся гостѣ на Бескидъ, де вôдбуло ся урочисте вôдслонене поставленого на границѣ памяткового стовпа. Околичне руске населене взяло зъ одушевленемъ и патріотичными обявами участь въ святѣ. Кôлькохъ бесѣдникôвъ зъ помѣжь народу зазначувало въ промовахъ до міністра, що они въ серци е добрыми и вѣрными Мадярами. Тая горяча участь народности немадярскои надавала урочистости настрою одушевленого. — Якъ бачимо, въ сѣй телеґрамѣ згадуесь лише коротко про священника — имовѣрно руского — Станковича, та про участь руского населеня, а навѣть о бесѣдникахъ зъ помѣжь того населеня. Може дôйдуть насъ ще якй докладнѣйшй вѣсти про ролю того руского населеня, про галицку депутацію та того галицкого священника руского, що зъ нею поѣхавъ. Покн-що показуе ся лише, що до кождои парады найдуть ся, коли поглядати, и Parade-Ruthenen и Микиты Хрунѣ!

Неимовѣрне познане орґанізаціи католицкои церкви доказавъ парохъ двôрскои церкви въ Дрезденѣ. Коло Дрездена де перебувае въ купеляхъ въ Weisser Hirsch о. Дорожиньскій гр. кат. катихитъ при рускôй ґімназіи у Львовѣ и хотѣвъ вôдправити богослужене въ тôй церквѣ, очевидно пôсля грецкого обряду. Але парохъ двôрскои церкви заявивъ, що нѣчого не знае про истноване грецкого обряду въ католицкôй церквѣ, анѣ про гр. кат. кардинала Сембратовича. Ажь за кôлька днѣвъ надумавъ ся той парохъ и позволивъ о. Дорожиньскому правити службу пôсля свого обряду. Справдѣ може кождого дивувати таке незнане орґанізаціи католицкои церкви у католицкого священника.

Пявки нашого народа. Въ коломыйскôй „Русскôй Радѣ“ читаемъ: На сихъ дняхъ вôдбулась въ Коломыѣ триднева росправа передъ судомъ присяжныхъ въ дѣлѣ звѣстного лихваря и обманщика Юды Розенгека изъ Печенѣжина. Розенгекъ начавъ свою практику въ Коссовѣ зъ нокутного писарства, а познакомивши ся въ той способъ зъ законами и окрестными селянами, вносивъ жалобы въ судъ противъ лежачихъ наслѣдныхъ масъ по умершихъ селянахъ о выдуманй претенсіи, котрй въ той способъ выгрывавъ, що употреблявъ ложныхъ свѣдкôвъ и самъ складавъ ложнй присяги. Позднѣйше Розенгекъ пôдраблявъ вексле, або заплаченй вексле переносивъ на свою жену и обжаловувавъ въ судѣ. Въ той способъ Розенгекъ въ короткôмъ часѣ придбавъ велики маетки около 40.000 зр. Селяне, стероризованй Розенгекомъ боялись зъ нимъ знакомитись и звычайно передъ смертію кликали свѣдкôвъ, передъ котрыми кляли ся, що Розенгека не знають и зъ нимъ нѣякого дѣла немали. Розенгекъ бувъ страшилищемъ цѣлого повѣту, бо де его нога ступила, тамъ выходили процесы, а наслѣдкомъ ихъ була крайна нужда. Но попала коса на камѣнь. Мазуръ мулярь занятый при фабрицѣ нафты, пожичавъ вôдъ Юдки грошѣ на вексле и плативъ, но Юдка векслей не звертавъ, а коли мулярь забувъ, то Юдка вексель обжаловавъ въ судѣ. Мулярь обжаловавъ въ прокураторію и зъ того выйшли всѣ сдѣлки Юдки на верхъ. Розенгекъ навѣть при розправѣ вôдповѣдавъ зъ насмѣшками. Присяжнй судіи одноголосно потвердили вину Юдки Розенгека, а трибуналъ приговоривъ его на 4½ рокôвъ вязницѣ, свѣдкôвъ-же его на 3 мѣсяцѣ.

Що чувати въ свѣтѣ?

Великй стрейки въ Петербургу и на околици, про котрй мы вже писали, скôнчились, але вдоволеня мѣжь робôтниками нема. Робôтники домагають ся вкороченя дня робучого, заплаты за тй три дни, котрй мусѣли святковати пôдчасъ коронаціи и въ загалѣ жадали пôдвысшеня платнѣ.

По поворотѣ до роботы выплачено робôтникамъ за тыхъ три дни, а на прочй жаданя вôдповѣли власти арештами видпѣйшихъ особъ, котрй вели передъ въ стрейку. Рôвночасно оголошено наказъ царскій, котрый наказуе робôтникамъ не дражнити анѣ фабрикантôвъ, анѣ ряду, тôлько заховатись пôсля заповѣдій божихъ. Вкôнци поучае робôтникôвъ, що стрейки суть для нихъ дуже шкодливй, щобъ не слухали буритѣлѣвъ, але всейчасъ, щобъ ихъ денунціовали.

На то выдавъ комітетъ революційный вôдозву, закидуючи власти и фабрикантамъ ошуство и фальшь за недодержане слова. Зъ тои причины обурене велике и сподѣють ся кождого дня нового стрейку.

Въ Австріи ладять ся до выборôвъ пословъ зъ 5. куріи. Паны настрашили ся, сыплять вôдозвы, кричать ратуйте, бо пропадемо — они сыпали-бы и грошми, але бѣда що ихъ не мають. Они власне хочуть ѣхати до Вѣдня по грошѣ. Неустрашимй Мазуры ладять ся до бою — а и Русины щось нѣбы думають. Не дивниця, що довго думають, але за те мудро!

Англія задумуе красну рѣчь. Она хоче утворити, разомъ зъ Спол. Державами судъ полюбовный, котрый-бы, вмѣсто войны, вмѣсто проливу крови братнои, рѣшавъ всѣ споры, якй-бы могли колись наступити мѣжь тыми двома найбôльшими въ свѣтѣ державами.

Коли Англія и Спол Державы задумують таку высоку рѣчь, здеморалізована Франція и войскова Нѣмеччина приготовляють ся до

— Ну, що? — промовивъ Василь Андреичь коли Микита пôдôйшовъ знову до саней.

— Зъ сеи стороны нема дороги. Треба и въ ту сторону пôти походити.

— А онъ щось на передѣ чорнѣе ся, ты туды пôди погляди — сказавъ Василь Андреичь.

Микита пôшовъ и туды, пôдôйшовъ до того, що чорнѣло ся — то чорнѣла ся земля, що насыпала ся зъ оголенои озимины поверхъ снѣгу и убарвила снѣгъ чорнымъ. Походивши и праворучь, Микита вернувъ ся до саней, обивъ зъ себе снѣгъ, вытруспвъ его зъ чобота и сѣвъ у сани.

— Праворучь ѣхати треба — сказавъ вôнъ рѣшучо. — Вѣтеръ менѣ въ лѣвый бôкъ дувъ, а теперь просто въ морду. Гони въ право! — рѣшучо сказавъ вôнъ.

Василь Андреичь послухавъ его и взявъ въ право. Але дороги все таки не було. Вони проѣхали такъ якійсь часъ. Вѣтеръ не притихавъ и пустивъ ся снѣжокъ.

— А мы, Василю Андреичу, видко зовсѣмъ збили ся — наразъ заговоривъ мовъ бы зъ вдоволенемъ Микита. — А се що? — сказавъ вôнъ, показуючи на чорне бульбяне бадило, що горобилось зпôдъ снѣгу.

Василь Андреичь здержавъ уже спотнѣвшого и водившого крутыми боками коня. — А що? — спытавъ вôнъ.

— А то, що мы на Захарѣвскôмъ поли. Онъ куда заѣхали!

— Брешешь! — вôдкликнувъ ся Василь Андреичь, и ставъ говорити уже зовсѣмъ иншимъ, якъ въ дома, простымъ, мужичимъ голосомъ.

— Не брешу я, Василю Андреичу, а правду говорю — сказавъ Микита. — И по саняхъ пôзнати, що по бульбиску ѣдемо; а ось и купки, бадило звозили. Захарѣвске фабричне поле.

— Бачишь ты, куды збили ся, — сказавъ Василь Андреичь. — Що-жь буде?

— А треба просто брати, отъ и все, куды-небудь та выѣдемо — сказавъ Микита. — Не въ Захарѣвку, такъ на паньскій хуторъ выѣдемо. — Василь Андреичь послухавъ ся и пустивъ коня, якъ велѣвъ Микита. Они ѣхали такъ доволѣ довго. Инодѣ вони выѣздили на оголенй зелени, на котрыхъ межи и купы снѣгу були поверхъ снѣгу засыпанй земельнымъ пыломъ. Инодѣ въѣздили на стерню, то на озиму, то на яру, а по нихъ зпôдъ снѣгу виднѣлись мотаючй ся вôдъ вѣтру полины и стебла; инодѣ въѣздили въ глубокій и всюды однаково бѣлый рôвный снѣгъ, поверха котрого уже нѣчого не було видно. Снѣгъ падавъ и зверху и пôднимавъ ся зъ долу. Инодѣ здавалось, що вони ѣдуть пôдъ гору, инодѣ здавалось, що на гору, инодѣ здавалось, що вони стоять на мѣсци, та що снѣжне поле бѣжить мимо нихъ. Оба мовчали. Кôнь очивидно умучивъ ся, цѣлый закудрявивъ ся и застеливъ ся инеемъ вôдъ поту та йшовъ крокомъ. Наразъ вôнъ запавъ ся и присѣвъ въ ямѣ, або у ровѣ. Василь Андреичь хотѣвъ здержати, але Микита закричавъ на него.

— Чого здержувати? Заѣхати — выѣздити треба. Но, миленькій, но! но! рôдный! — закричавъ вôнъ веселымъ голосомъ на коня, выскочивъ зъ саней и самъ загрязъ у ровѣ. Кôнь рванувъ ся и заразъ-же выдоставъ ся на замерзлый насыпъ. Очевидно, то бувъ копаный ровъ.

— Де-жь то мы? — сказавъ Василь Андреичь.

— А ось довѣдаемо ся! — вôдповѣвъ Микита — Нумо ѣхати. Куды-небудь выѣдемо.

— А се бачь мабуть Горячкиньскій лѣсъ? — промовивъ Василь Андреичь, вказуючи на щось чорне, що показалось зъза снѣгу передъ ними.

— Та пôдъѣдемо, побачимо, що се за лѣсъ, — сказавъ Микита. Микита бачивъ, що вôдъ стороны чогось чорнѣвшого ся неслось сухе, подовговате листе лозины, и задля-того знавъ, що се не лѣсъ, а оселя, але не хотѣвъ говорити. И справдѣ, не проѣхали вони ще и десять сяжнѣвъ пôсля рова, якъ передъ ними зачорнѣлось, очевидно, дерева и почувъ ся новый жалôсный звукъ. Микита добре вгадавъ: то бувъ не лѣсъ, а рядъ высокихъ лозинъ, на котрыхъ мѣсцями тряслось ще листе. Лозина, очевидно, була обсаджена по ровѣ гумна. Пôдъѣхавши до жалѣсно гудѣвшои на вѣтру лозины, вôнъ наразъ пôднявъ ся передними ногами высше саней, выбравъ ся и задними и переставъ топотати въ снѣгу по колѣна. То була дорога.

— Ось и приѣхали, — сказавъ Микита — та не знаемо куда.

Кôнь, не збиваючись, пôшовъ по занесенôй дорозѣ, и не проѣхали вони по нѣй сорока сяжнѣвъ, якъ зачорнѣвъ ся плетѣнь шопы, зъ котрои безъ упину сыпавъ ся снѣгъ. Минувши шопу, дорога повернула за вѣтромъ, вони въѣхали въ снѣгову купу. Однакъ мѣжь ними виднѣлась уличка мѣжь двома домами, такъ що очивидно купу надуло и треба було переѣхати еи. И справдѣ, переѣхавши снѣговый горбокъ, вони въѣхали въ улицѣ. У крайного подвôря на мотузку, мовь бы въ розпуцѣ, трѣпалось вôдъ вѣтру розвѣшене, замерзле бѣле: сорочки, одна червона, друга бѣла, ногавицѣ, онучи и юбка. Бѣла сорочка особливо розпучливо рвала ся, махаючи своими рукавами.

— Видишь, баба лѣнива, або на смертнôй постели, бѣля до празника не зôбрала — сказавъ Микита, глядячи на сорочки, що мотались.

III.

Зъ початку улицѣ ще було вѣтренно и дорога була заметена, але въ серединѣ села стало тихо, тепло и весело. На однôмъ подвôрю лаяла собака, на другôмъ баба, закрившись зъ головою кафтаномъ, прибѣгла звôдкись и зайшла въ дверѣ хаты, але остановилась на порозѣ, щобы поглянути на приѣзжихъ. Зъ середины села долѣтали пѣснѣ дѣвокъ. До села, здавалось, и вѣтру, и снѣгу, и морозу було менше.

— Ади, отсе Гришкино? — сказавъ Василь Андреичь.

— Воно й есть — вôдповѣвъ Микита.

И справдѣ се було Гришкино. Выходило такъ, що вони збили ся въ лѣво и переѣхали верстъ вôсѣмъ не зовсѣмъ въ тôмъ напрямѣ, якій имъ бувъ потрѣбный, але все таки пôдобрались до мѣсця свого призначеня. До Горячкина вôдъ Гришкина було верстъ пять.

Въ серединѣ села вони наткнули ся на высокого чоловѣка, що йшовъ серединою улицѣ.

— Хто ѣде? — крикнувъ сей чоловѣкъ, здержуючи коня, и заразъ-же, пôзнавши Василя Андреича, вхопивъ ся за оглоблю и перебираючи по нѣй руками, дôйшовъ до саней и сѣвъ на козелъ.

(Дальше буде).

достойного принятя найдостойнѣйшого гостя, самодержця всеи Россіи Николая II. Най ся бавлять!

Старенькій папа выдавъ знову енциклику, але до насъ еще не дойшла.

Хиньскій посолъ, що волочить ся по цѣлôй Европѣ, ѣде вже и до Америки.

НОВИНКИ.

— Еще разъ повтарясмо, що зъ найдостовѣрнѣйшого жерела знаемо, що О. Ал. Дзубай зъ Leisenring, Pa. зôставъ вôдкликаный урядово до краю. Епископъ мукачѣвскій за его заслуги въ Америцѣ, призначивъ ему найлучшу парохію на угорской Руси.

— П. Павелъ Юріевичь Жатковичь, дотеперѣшный редакторъ „Амер. Русск. Вѣстника", обнявъ провізоричну посаду пôддячого въ Passaic, N. Y. и тамъ заложивъ спѣвоче товариство. При слѣдуючихъ головныхъ выборахъ, коли будуть выбирати президента, віцепрезидента и другихъ урядникôвъ, буде п. редакторъ „Вѣстника" кандидовавъ на дѣйсного дяка въ Passaic, N. Y. и зъ горы своимъ выборцямъ заявляе, що якъ пôддержать его кандидатуру, то вôнъ добровôльно зрече ся редакторства, а всѣ свои силы посвятить заводови дякôвскому, бо до того ремесла чуе въ собѣ бôльше силы и способности, якъ до ремесла редакторского.

— Зачуваемо, що въ короткôмъ часѣ мае повстати еще одна руска газета въ Америцѣ. Щасть Боже — только теперь лихй часы!

— „Православный Американскій Вѣстникъ" (Органъ Православной Американской Миссіи) начне выходити въ Ню Йорку вôдъ 1. вересня, 2 разы въ мѣсяць, 323 Second Avenue пôдъ редакціею священника Александра Готовицкого.

—Бувшій редакторъ „Górnik-a", Адамъ Стружинскій выѣхавъ на Кубу, щобъ тамъ воювати за волю и долю повстанцѣвъ.

— Другій костелъ польско-католицкій въ Mt. Carmel, Pa. вже на укôнченю.

— Дня 20. септембра вôдбуде ся посвящене церкви гр. кат. въ Braddock, Pa.

— Въ Ню Йорку померло минувшого тыжня 615 осôбъ въ наслѣдокъ удару сонѣчного, а понадъ 1000 осôбъ лежить по шпиталяхъ хорыхъ. Горячо доходило понадъ 115 степенѣвъ фаренгайта.

— Пишуть, що юнта кубаньска въ Спол. Державахъ, зôбрала въ минувшôмъ тыжни $375.000 для повстанцѣвъ. Часть тыхъ грошей змѣнено на золото и выслано на Кубу. Прочй грошѣ задержано въ Филядельфіи и въ Ню Йорку, щобъ пôзнѣйше звернути ихъ для добра повстанцѣвъ.

— Въ польскôмъ домѣ еміґраційнômъ зайшли такй змѣны: Кс. Гульчъ, дотеперѣшный капелянъ вôдôйшовъ — его мѣсце занявъ безплатно кс. Квятковскій зъ Jersey City, N. J., и вôнъ буде сповняти той урядъ, ажь до порѣшеня конґресу польско-католицкого, котрый мае вôдбути ся вже на другій мѣсяць въ Buffalo, N. Y. Такожь другій урядникъ дому еміґраційного Вл. Марковскій пошовъ на пенсію, бо кажуть, що дволичнѣ поступавъ.

— Въ McAdoo, Pa., салоніста М. Михальчикъ розложивъ на столѣ „free lunch" для гостей. До салону зайшовъ оденъ Русинъ и взявъ кусокъ мяса до устъ. Зъ того повстала сварка и бѣдный чоловѣкъ мусѣвъ заплатити 2 дол. — Чи може то бути правда?

— Процесъ о церковь въ Wilkes-Barre, Pa. провадить ся дальше.

— Заповѣдженый зъѣздъ священникôвъ, скликаный О. Ал. Дзубайомъ въ Scranton, Pa. зъ незвѣстныхъ намъ причинъ не вôдбувъ ся.

— Дня 18. с. м. на Преображеніе вôдбувъ ся величавый праздникъ въ Shamokin, Pa. Сл. Божу спѣвавъ О. Несторъ Дмитрôвъ, а проповѣдь выголосивъ касіеръ товариства священникôвъ О. К. Лавришинъ зъ Шенандоа, Па.

— Въ недѣлю 23. с. м. о 2. год. съ полудня вôдбуде ся мітинґъ Братства св. Димитрія въ Mt. Carmel, Pa. Члены, котрй до теперь не належать еще до жадного Братства, анѣ до „Союза", най прійдуть на мітинґъ. Братя, часы тяжкй, нещастя за нещастемъ. Вступайте до Братства и до „Союза".

Дня 16. с. м. выбрано на рôчнôмъ мітингу Братства св. АА. Петра и Павла въ Mt. Carmel, Pa. слѣдуючій Выдѣлъ:

Пред. Иванъ Дунай, секр. Мих. Піско В. 59, мѣстопр. Мих. Кухта, контрольоръ Геор. Лашкадикъ, касіеръ Мих. Троянъ, заст. секрет. Мих. Мацура, застав. Мих. Кучманъ, капітанъ Петро Волчко, посланець Иванъ Боднаръ, дверникъ Ив. Пироганичъ.

Справы робôтничй

— Cleveland, Ill. Въ фабрикахъ желѣзничихъ „Brown Co." стрейкъ зôставъ закôнченый. Зъ 800 робôтникôвъ працюючихъ въ тôй фабрицѣ, 500 дôстали роботу въ другихъ фабрикахъ, а 300 глядае роботы, бо стрейковати дальше не можуть, бо каса страйкерôвъ порожна.

— Perry, Ill. Стрейкъ въ копальняхъ угля „Goatboys and Little Muddy", котрый що тôлько розпочавъ ся, буде здаесь дуже острый и упертый, та и довго потреває. Робôтники жадають пôдвызшеня платнѣ о 7 цент. Страйкеры выслали своихъ делеґатôвъ и до робôтникôвъ въ копальнѣ „Willesville", щобы и тамъ намовити робôтникôвъ до страйку.

— McKeesport, Pa. Тутейшй робôтники въ фабрикахъ желѣзныхъ, заложили нове товариство робôтниче, котре приступило до „Amalgamated Union". Товариство тое ухвалило, що если-бы оденъ зъ членôвъ бувъ вôдъ роботы вôддаленый несправедливо, то въ сейчасъ всѣ робôтники роботу полишають.

— Shamokin, Pa. Робота иде по старому ладу, чотыри дни въ тыждень по три кводры. Говорять, що вôдъ половины мѣсяця септембра робота поправить ся, лишень пытане чи то правда?

— Bellefonte, Pa. Фабрика „Valentine Iron Co." постановила вôдтягати 500 робôтникамъ ту працюючимъ по 10 проц. зъ ихъ платнѣ. Не робило-бы тое такъ великои рôжницѣ, если-бы робота пішла добре.

— Canonsburg, Pa. Агенты гôрничои уніи робôтникôвъ, намовляли майнерôвъ въ Allison, Enterpise и Canosburg, щобы застрайковали, однакъ ихъ намовы не принесли хôсна, такъ якъ майнеры вдоволенй суть своею теперѣшною платнею. — Платять 60 цет. вôдъ тоны.

— Ioliet, Ill. На конець дочекалисьмо ся лучшихъ часôвъ. Въ всѣхъ фабрикахъ желѣзныхъ иде робота постоянно, а хотя платня не есть велика, то не лишень не зазнае ся голоду, але и кôлька долярôвъ можна зложити.

— Pittsburg, Pa. Въ фабрикахъ желѣза „Republic" розпочато роботу въ 54 пецахъ. Такъ само и въ фабрикахъ „Zug", розпочала ся робота на двѣ шихты. — Вôддѣлъ лѣярнѣ желѣза „Oliver Iron and Steel Co." званый „Finiohing", розпочавъ роботу дня 10. августа. Надъ 300 робôтникôвъ дôстало працю.

Смѣхъ и правда.

Панъ до слуги: Дивно ся Михале! та то чоловѣка розпука бере, якъ менѣ волося зъ головы выпадае.

Михавъ: Та най ся панъ даремно не турбують; тажь теперь въ лѣтѣ кожда худоба лѣнить ся.

Въ криминалѣ. Инспекторъ: „Ты за що ту сидишь?"

1-шій вязень: „Я зъ горяча, бомъ лупнувъ кума по за уха".

Инспекторъ: „А ты за що?"

2-гій вязень: „Я зо зимна, бо вкравъ-емь другому кожухъ".

Оденъ священникъ прійшовши до школы, поспытавъ хлопця сидячого въ першôй лавцѣ: „Скажи менѣ дитино, кôлько потребно рѣчей, щобы вôдбувъ ся св. Крестъ?"

— Трехъ рѣчей потребно, — вôдказавъ безъ надуманя ся хлопець.

„Якъ то трехъ?... Щожь то? то ты не знаешь катехизму?... До кресту потребно двохъ рѣчей: воды и Божого слова".

— А потребно еще и дитины — вôдказавъ хлопець.

Замовляйте „Календарь" „Союза".

Вже друкуе ся „Календарь". Буде то спора книга зъ образками. Цѣкавй, поучаючй исторіи оповѣданя, порады докторскй, портреты и исторіи нашихъ церковь и т. ин.

Замовляйте скоро, бо мы друкуемо не велике число, а хто не замовить може пôзнѣйше не дôстати.

Въ редакціи „Посланника" въ Лапшинѣ почта Бережаны въ Галичинѣ можна дôстати молитвословъ друкованый латиньскими буквами пôдъ заг. „Pid krestom". Много у насъ есть Русинôвъ, котрй не вмѣють читати рускихъ буквъ и зъ тои причины уживають польскихъ, або словацкихъ молитвословôвъ. — Хто-бы хотѣвъ такій молитвословъ мати, най зголосить ся до Редакціи „Свободы".

Новй книжки.

Гр. Лелива звѣстный авторъ знаменитои книги: „Польско-Русскія отношенія" написавъ интересну книгу на россійскôмъ языцѣ пôдъ заг. „Положеніе литовскаго народа въ русскомъ государствѣ". Книжка та вышла сими днями зъ друкарни „Свободы" въ Шамокінъ, Па. Можна ю дôстати въ Редакціи „Свободы" за $2.

Выдавництво час. „Свобода" Ч. 1.

Образки зъ америки

написавъ Бузько. Шамокінъ, Па. 1896. Зъ друкарнѣ „Свободы".

Цѣна .... 10 цнт.

Выдавництво „Свободы" Ч. 2.

Вже вышла I. часть працѣ М. Павлика: „Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ" (1772—1896).

Та перша часть обôймае хôдъ дѣлъ австро-угорскихъ Русинôвъ вôдъ 1772—1850. — Та вельми цѣнна книжка повинна находити ся въ хатѣ кождого Амер. Русина, а дôстати еи можна въ Редакціи „Свободы" тôлько за 15 цнт.

ОГОЛОШЕНЄ.

Читайте добре и мѣркуйте!

Вже друкуе ся „Календарь" тов. „Союзъ". Та книжка повинна находити ся въ хатѣ кождого письменного амер. Русина. Будуть образки, повѣстки и научнй статѣ. Хто хоче мати „Календарь" най напередъ зголосить ся на адресу: Rev. Nestor Dmytriw P. O. Box 599 Mt. Carmel, Pa. — „Календарь" буде стояти 50 цнт. Чистый дохôдъ призначеный на желѣзный фондъ тов. „Союзъ".

Зголошуйте ся напередъ, бо потôмъ може не стати, якъ мало выдрукуемо.

НЕЗДАЛА ПЯТКА.*)

Нарисъ Богдана Лепкого.

I.

На пригорку за церквою шумѣли довговѣтй березы, бѣлѣли камяній хресты, а сѣрй деревяній хрестики хилили свои кривсбедрй рамена то въ право, то на лѣво.

На гробахъ стеливъ ся мохъ и росли де-не-де невеличкй корчики яловцю. Въ осени приходивъ старшій братъ зъ церкви и обтрясавъ зъ тыхъ кущѣвъ дрѣбонькй чорній ягодки та сушивъ ихъ до церкви на кадило. Була то неначе послѣдна жертва, яку приносили усопшй для своеи церкви!

Бувъ день весняный, повный животворнои силы. Сонѣнько Боже свѣтило ясно и кидало свое жарке промѣне такъ щедро на сѣльскй могилы, що казавъ бы-сь ему захотѣлось чимъ скорше зъ землѣ добути цвѣты и прикрасити ними цвинтарь.

По-надъ гробами якъ стрѣла перелетѣла ластовка-щебетушка а на окопѣ гомонѣли босоногй сѣльскй дѣти. Они вертѣли кору на березахъ и бѣлый сокъ, якъ каплѣ слѣзъ, падавъ зъ плачучихъ деревъ.

Зъ села до церкви а зъ церковцѣ на цвинтарь вила ся вузонька дорожка. По нѣй ишовъ дѣдусь старый, згорбленый въ-двоє. Кахикаючи долѣзъ ажь на цвинтарь, подививъ ся докола себе по муравѣ и де сонце найжаркѣйше свѣтило, тамъ сѣвъ. Зъ головы шапку знявъ и палицю--кривулю кинувъ на землю коло себе. Зъ-за пазухи хустину выйнявъ, дрожачими руками розвинувъ еи и розстеливъ на муравѣ. На шматинцѣ сивѣвъ ся папѣръ, невеличкій, сивенькій. Подходжу до нього тихо, стаю дѣдови за плечима и здоровлю его.

— Дай Боже щасте, дядьку Онуфрею!

— Дай Боже!

— Якій зъ васъ славный богачь! Простуєте грошѣ, ге-ге!

Старый змѣрививъ мене вôдъ стôпъ до головы, не вôдповѣвъ нѣ слова, и накрывъ пятку рукою.

— Овва дѣдусю! — кажу до нього, — якй бо вы недобрй стали. Мабуть забули, якъ то неразъ вѣяли у насъ на поповствѣ збôже въ стодолѣ та казокъ менѣ повѣдали, або ще давнѣйше, якъ я малымъ хлопцемъ приходивъ у вашъ садокъ, а вы стрясали для мене яблока що найкрасчй... Вѣдавъ забули!

Тіи згадки удобрухали дѣда.

— Ге-ге, паничу! колись було, ая, було... Й садокъ бувъ, и хата була и поле... всьо пôйшло! Вôддавъ я на старости лѣтъ дѣтямъ, отъ — думаю — часъ спочити, нехай они попрацюють, а я буду бавити внукôвъ. Та що-жь? Дивлю ся старыми очами, якъ жидъ корову зъ обôйстя займає, якъ закутникъ**) кожухъ зъ хаты выносить, якъ моя праця пропадає... Умру и не поховають якъ тра, якъ ґазду... Отъ лишилась у мене остатна пятка. Не дамь, думаю, не дамь.. Буду носити при собѣ, а якъ умру, то на похоронъ буде...

Старый скôнчивъ, зôтхнувъ глубоко и causeовавъ свои скарбы.

А надъ нами смѣяло ся весело сонѣнько весняне, якъ стрѣла лѣтала ластôвка-щебетушка, а на цвинтарнôмъ окопѣ шумѣли довговѣтй березы.

Збыточнй дѣти попорѣзували кору на нихъ и бѣлый сокъ, якъ каплѣ слѣзъ падавъ зъ плачучихъ деревъ.

II.

Минувъ чи рôкъ, чи два, чи бôльше, не знаю. Я знова бувъ у тôмъ самôмъ селѣ и знова йшовъ-ємь по тôй самôй дорозѣ, що веде зъ села до церкви а зъ церковцѣ на цвинтарь. Осѣнный вѣтеръ поздиравъ пожовкле листечко зъ деревъ и котивъ нимъ по зжовклыхъ стернахъ и гонивъ у далеку даль.

Вузка дорôжка була сѣра вôдъ грязи и ховска, якъ по дощи. Прикро йти нею. Ноги гуляли мовь несвои и ховзались по грязи мовь по ледѣ.

За мною йшло по тôй дорозѣ людей кôлькоро. Чотыри хлопы трумну несли а мало бôльше ступало за трумною.

Они балакали зъ тиха про те, що въ мѣстѣ ярмарокъ замкнули, бо зараза кинулась на худобу; они розказували про Юрка Накопечного, що правує ся зô скарбомъ за кусникъ лѣса; про куму Марину, якъ то она гонила корову до криницѣ, а корова упала и выломила ногу... Балакали зъ-тиха и несли небôщика до гробу.

— А кого ховаєте, добрй люде? — пытаю ихъ, здôймôвши передъ домовиною шапку.

— Старый Онуфрій померъ! — кажуть менѣ.

— Отой зъ кôнця? дѣдусь?

— Ая!

— Та въ нього мабуть и грошѣ на похоронъ були? — кажу я.

— Та були — вôдповѣдають — але що-жь? Носивъ то небôщикъ, носивъ, ажь переносивъ. Поклнкавъ передъ смертію дяка и вôйта. „Ось вамъ, каже, пятка на погрѣбъ... поховайте якъ слѣдъ, щобъ и трумно помѣрне було, и людей скличте, и по священника пôйдѣть...“ Та що? нѣхто й не подививъ ся на грошѣ! На що кому старого невальорного банкнота? Ходили мы зъ нимъ и до Мошка, и до Шльомы за школою, и до Абрамка до коршмы, такъ повѣдає жидъ: „не хочу, не змѣняю, бо стара, невальорна...“ Отъ и взяли мы та й трумну збили яку--будь и священника попросили та й вôнъ покропивъ и таццимо старого пôдъ березы. Дбавъ вôнъ, що правда, про свою славу и хотѣвъ хоть умирати по господарски... Та годѣ! мабуть не такъ писано ему було...“

* * *

Рѣдке болото хлюпало пôдъ ногами, дрôбонькій дощь мракою спадавъ на землю, за церквою бѣлѣли камяній хресты, а надъ ними шумѣли довговѣтй плачливй березы...

*) Зъ фейлетону „Дѣла“.

**) Екзекуторъ.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, Свободу читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.